

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/256/2015
Identifikačné číslo spisu:	4606205235
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4606205235.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : 1/ C. O., bývajúcí v J., 2/ S. D., bývajúca v P., 3/ P. N., bývajúca v P., 4/ T. P., bývajúca v J., 5/ I. O., bývajúcí J., 6/ N. C., bývajúca v J., 7/ L. K., bývajúca v M., t. č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníkom Hana Bognárová, zamestnankyňa Okresného súdu Topoľčany, 8/ N. O., bývajúca v M., proti žalovaným : 1/ G. C., bývajúcí v J., 2/ W. C., bývajúcí v J., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou Melničák a Semančíková s.r.o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8 C 114/2006, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 6. februára 2014 sp. zn. 7 Co 305/2013

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom (v poradí druhým) z 10. septembra 2013 č. k. 8 C 114/2006-594 určil, že žalobcovia v 2. až 7. rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, žalobkyňa v 2. rade v podiele 2/8, žalobkyňa v 3. rade v podiele 2/8, žalobkyňa v 4. rade v podiele 2/32, žalobkyňa v 5. rade v podiele 2/32, žalobkyňa v 6. rade v podiele 2/32, žalobkyňa v 7. rade v podiele 2/32 novovytvorenej parcely č. 935/284-orná pôda o výmere 6310 m², ktorá sa nachádza v katastrálnom území P. a ktorá bola vytvorená na základe geometrického plánu Ing. Júliusa Kováča č. 24/2009, overeného Správou katastra P. zo dňa 4.11.2009 pod č. 591/09, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku. Ďalej určil, že nehnuteľnosť - novovytvorená parcela č. 935/284-orná pôda o výmere 6310 m², ktorá sa nachádza v katastrálnom území P. a ktorá bola vytvorená na základe geometrického plánu Ing. Júliusa Kováča č. 24/2009, overeného Správou katastra P. dňa 4.11.2009 pod č. 591/09, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku patrí do dedičstva po nebohom I. O., narodenom XX.X.XXXX, zomrelom XX.X.XXXX v podiele 2/8. Výslovil, že o trovách konania a trovách štátu rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti veci samej.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že po zhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že žalobcovia v 2. až 7. rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v katastrálnom území P., ktoré sú identifikované geometrickým plánom Ing. Júliusa

Kováča tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, pričom ich vlastnícke právo je odvodené od výmeru o vlastníctve pôdy č. 1701/48 podľa § 1 ods. 2 nariadenia 104/1945 Sb. n. Slovenskej národnej rady. V konaní bolo preukázané, že právni predchodcovia žalobcov, od ktorých odvodzujú svoje vlastnícke právo nadobudnuté v dedičskom konaní, sa nikdy svojho prídelu nevzdali a zápisnica MNV P. zo dňa 21.4.1953 je nulitným právnym aktom a nie rozhodnutím v správnom konaní. Žalovaní svoje tvrdenia, že sa právni predchodcovia vzdali svojho prídelu ničím nepreukázali a na zápisnicu Miestneho národného výboru P. súd neprihliadol vzhľadom na hore uvedené dôvody. Touto zápisnicou sa len vniesol tento majetok do družstva JRD P. tretieho typu, ktoré bolo založené v roku 1950 a z konečného prídelového plánu vyplýva, že boli členmi tohto družstva, ktoré fungovalo do roku 1973, kedy bolo vymazané z príslušného registra a tieto nehnuteľnosti užíval a užíva Školský majetok P., pričom v konečnom prídelovom pláne zo dňa 9.10.1953 sa nachádzajú len právni predchodcovia žalobcov I. O. a C., rodená N.. Považuje výmer o vlastníctve pôdy č. 1701 zo dňa 8. mája 1948 za listinu perfektnú ako má na mysli nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1946 v § 1 ods. 2, bol vkladovou listinou, kde už samotným vyhotovením a podpísaním tejto listiny príslušným orgánom vzniklo vlastnícke právo bez ohľadu na jeho zápis v pozemkovej knihe, preto vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcu zostalo zachované a nemohli ho nadobudnúť predchodcovia žalovaných v 1. a 2. rade. Právny predchodca žalobcov v 1. a 8. rade a žalobcovia v 2. až 7. rade sporné nehnuteľnosti zdedili po svojich rodičoch v roku 1997 a predchodcovia žalovaných v 1. a 2. rade si ich osvedčili až v roku 1999 a to Y. E., rod. V. notárskou zápisnicou N 514/1999, Nz 518/99 zo dňa 17.12.1999 po právnych predchodcoch E. E. a C. E., rod. B., ktorí sa v konečnom prídelovom pláne zo dňa 9.10.1953 nenachádzajú. Notársky spis okrem zápisnice a geometrického plánu a jej vyhlásenia, že spĺňa zákonné podmienky pre vydržanie, žiadne dôkazy o splnení zákonných podmienok neobsahuje, neobsahuje ani stanovisko obce ako aj údaje o začiatku, plynutí a ukončení vydržacej lehoty v zmysle § 63 Notárskeho poriadku. Žalovaní neunesli dôkazné bremeno, nepreukázali splnenie základných zákonných podmienok pre vydržanie ustanovených v § 134 Občianskeho zákonníka. Zo znaleckého posudku znalca Ing. Wágnera č. 6/2013 (č. l. 558-567) jednoznačne vyplýva, že pôvodné pozemnoknižné parcely predchodcov žalovaných nezasahovali do vlastníckeho práva žalobcov a v súčasnosti už zasahujú, lebo nehnuteľnosť predchodcov žalovaných nebola súčasťou blokovej parcely č. 290/1, ale parcely č. 289, teda sa nemohla nachádzať na tom mieste, ako ju označili predchodcovia žalovaných a ich tvrdenia, že tento pozemok niekedy užívali ich právni predchodcovia nie sú pravdivé a ich držba žiadnym vierohodným dôkazom preukázaná nebola. Teda s poukazom na všetky okolnosti prípadu mal za preukázané, že spornú nehnuteľnosť užívali právni predchodcovia žalobcov vychádzajúc z výpovedí žalobcov, najmä žalobkyne v 2. rade, narodenej v roku 1939, ktorá si na držbu nehnuteľností jej rodičmi - pôvodnými vlastníkmi pamätala, vlastnícke právo títo nadobudli na základe výmeru o vlastníctve pôdy č. 1701/1948 zo dňa 8. mája 1948 a nehnuteľnosť bola po založení družstva v roku 1950 vnesená do JRD P., čo preukazuje konečný prídelový plán zo dňa 9.10.1953. Následne bola užívaná Školským majetkom P., čo vyplýva aj z dedičských rozhodnutí po právnych predchodcoch žalobcov I. O. a C., rod. N. z roku 1997, teda dva roky pred vydaním osvedčenia o vlastníctve právnym predchodcom žalovaných, pričom právni predchodcovia žalobcov sa svojho vlastníckeho práva nikdy nevzdali. Zároveň určil, že sporný pozemok patrí do dedičstva po nebohom I. O., zomrelom XX.X.XXXX z dôvodu, že v osvedčení o dedičstve (č. l. 209-212) bola prejednaná len časť výmery spornej parcely, parcela č. 290/12 o výmere 8417 m², pričom na LV č. XXXX pre katastrálne územie P. je zapísaná vo výmere 16 666 m² a výmera, ktorá je predmetom sporu 6310 m² (spolu 22 976 m² podľa geometrického plánu Ing. Júliusa Kováča, nie 23 019 m² ako je uvedené vo výmere o vlastníctve pôdy) prejednaná nebola len vo vzťahu k žalobcom v 1. a 8. rade, preto je daná aktívna legitímácia žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 8. rade. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalovaných 1/, 2/ rozsudkom zo 6. februára 2014 č. k. 7 Co 305/2013-643 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

V odôvodnení uviedol, že podľa jeho názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. V celom rozsahu sa preto stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby tieto dôvody opakoval.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobcovia odvodzujú vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti od svojich predchodcov, ktorým na základe výmeru o vlastníctve pôdy č.

1701/48 z 8. mája 1948 boli pridelené do vlastníctva nehnuteľnosti v katastrálnom území P. o celkovej výmere 2,7950 ha, v prídelovom pláne sú označené takto: vl. č. 2, p. č. 299/8, A-183, roľa o výmere 0,49331 ha, vl. č. 2, p. č. 290/12, A-131, roľa o výmere 2,3019 ha, súd prvého stupňa sa správne zaoberal tým, či výmer o vlastníctve pôdy spĺňa náležitosti listiny preukazujúcej vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov. Rovnako tak správne sa zaoberal aj tým, či sa právni predchodcovia žalobcov nevzdali prídelu, prípadne, či im prídel nebol právne relevantným spôsobom odňatý. V danej veci posudzovaný výmer o vlastníctve pôdy č. 1701/48 z 8. mája 1948 (č. l. 8-10 spisu) spĺňa zákonné podmienky a náležitosti, keďže bol vydaný Poverením pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, teda orgánom podľa § 1 ods. 1 nariadenia k tomu kompetentným a nie Pracovnou skupinou pre pozemkovú reformu poverením. Je v ňom uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva, akej veci sa týka, je datované, opatrené odtlačkom okrúhlej pečiatky orgánu, ktorý ho vydal a podpisom povereníka, obsahuje mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočňuje pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Ide preto nepochybne o prídelovú listinu, ktorú treba považovať za „perfektnú“ a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilkej vlastnícke právo prídelcov k nehnuteľnostiam tam označeným, včítane tých, ktoré sú predmetom sporu, preukázať. K preskúmateľnosti správnych aktov považoval za potrebné opakovane poukázať aj na ustálenú judikaturu súdov Slovenskej republiky, podľa ktorej výmery a prídelové listiny ako verejné listiny boli a aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný). Nulitným aktom je správny akt, vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov (zrušením alebo zmenením). Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prídele nehnuteľností potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prídele.

Pokiaľ ide o prídelovú cenu, ktorej neuvedenie v predmetnom výmere považovali žalovaní taktiež za nedostatok, ktorý mal mať za následok nulitosť daného aktu, je potrebné poukázať na bod II výmeru, z ktorého vyplýva, že konečnoplatná výška prídelovej ceny bude určená v prídelovej listine, ktorú vydá Poverenie pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, ale predovšetkým na vyššie citované ustanovenie (§ 1 ods. 1) nariadenia, ktoré umožňovalo prideliť prídel ešte pred zaplatením prídelovej ceny s tým, že prídelová listina je v zmysle § 1 ods. 2 tohto nariadenia verejnou listinou zakladajúcou vlastníctvo prídelcov bez ohľadu na to, či bola následne určená prídelová cena v prídelovej listine a či táto prídelová cena bola prídelcami zaplatená. Podľa názoru odvolacieho súdu i keď listina o určení prídelovej ceny nebola v konaní doložená, bol doložený konečný prídelový plán s rozvrhom prídelových cien a splátkovým plánom (č. l. 330), z ktorého jednoznačne vyplýva, že pod č. 54 sú uvedení I. O. a manželka C., rod. N. (právni predchodcovia žalobcov) s tým, že konečná prídelová cena bola stanovená vo výške 6 149 Kčs. Navyše ani prípadné nezaplatenie prídelovej ceny v lehote stanovenej v § 19 nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR o konfiskovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (resp. v dohodnutej lehote), nemalo za následok neplatnosť výmeru, keďže uvedené právne predpisy nezaplatenie prídelovej ceny nespájali so stratou už nadobudnutého vlastníckeho práva.

Pokiaľ ide o námietku, že súd nezohľadnil zápisnicu MNV P. (č. l. 260) spísanú dňa 25.1.1958 ako listinný dôkaz o vzdaní sa prídelu právnymi predchodcami žalobcov opakovane konštatuje, že v danom prípade vzdanie sa prídelu nebolo právne relevantným spôsobom preukázané, keďže v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 v tom čase platného Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. platilo, že vzdanie sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ako jednostranný právny úkon muselo mať písomnú formu, nehnuteľnosť musela byť v ňom presne identifikovaná a listina musela byť datovaná a podpísaná; v prípade, že listina nespĺňala takéto náležitosti, bola absolútne neplatná podľa § 40 ods. 1 uvedeného Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené, nemožno za listinu spĺňajúcu vyššie uvedené náležitosti považovať zápisnicu spísanú na MNV v P. 25. januára 1958. Uvedená zápisnica (na nej je aj podpis I. O.) sa týkala usporiadania pohľadávky tam uvedeného poľnohospodárskeho majetku, ktorý v rámci

vykonávania pozemkovej reformy nadobudli právni predchodcovia žalobcov pridelom. Usporiadanie pohľadávky sa týkalo pridelených pôdy s pridelovou cenou 6 149 Kčs (ide o pôdohospodársku pôdu pridelenú výmerom z 8.5.1948) vnesených do JRD, pričom sa uvádza, že sa zastavuje platenie splátok za pôdu a za majetok vnesený do JRD. V upozornení, ktoré je obsahom tejto zápisnice sa konštatuje, že pôvodná platobná povinnosť pridelcu sa obnovuje v prípade jeho vystúpenia alebo vylúčenia z JRD. Obsahom predmetnej zápisnice tak v žiadnom prípade nebol prejav vôle právnych predchodcov žalobcov smerujúci k vzdaniu sa vlastníctva k nehnuteľnostiam v prospech JRD. Ani zápisnica zo dňa 21.4.1953 spísaná v kancelárii MNV v P. vo veci zisťovania skutočného stavu držby skonfiškovaných poľnohospodárskych majetkov bývalého vlastníka Y.-D. S. nie je dôkazom o vzdaní sa pridelu pridelcami alebo o odňatí pridelu. Odnímať pridelený majetok mohlo iba Poverenie Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že pridelca na pridelených pozemkoch nehnospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára (§ 23 ods. 2 nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR). Na základe tejto skutočnosti správne súd prvého stupňa prijal záver, že právni predchodcovia žalobcov sa právne významným spôsobom nevzdali vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam ani im toto právo nebolo v súlade s právnym poriadkom odňaté, preto im vlastnícke právo nemohlo zaniknúť.

Súd prvého stupňa napokon správne právne posúdil otázku vydržania vlastníckeho práva na základe notárskych zápisníc, od ktorých žalovaní odvodzujú svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Z obsahu notárskych zápisníc spísaných notárkou JUDr. Vlastou Rybanskou sp. zn. N 511/99, Nz 515/99 zo dňa 16.12.1999 (č. 1. 281 spisu) a N 514/99, Nz 518/99 zo dňa 17.12.1999 (č. 1. 343 spisu) nie je možné zistiť všetky právne relevantné skutočnosti potrebné pre posúdenie otázky nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam právnymi predchodcami žalovaných vydržaním. Pretože žalobcovia spochybnili skutočnosti osvedčené v týchto notárskych zápisniciach súd bol povinný v tomto konaní sa zaoberať tým, či boli splnené podmienky pre spísanie osvedčenia o vyhlásení o vydržaní a pokiaľ zistil, že tomu tak nebolo a dôvody pre vydržanie vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalovaných neboli dané, mohol vlastníckej žalobe vyhovieť. V tomto smere súd prvého stupňa vykonal dokazovanie a jeho závery majú oporu vo vykonaných dôkazoch. Svoje závery súd prvého stupňa riadne a podrobne uviedol v napadnutom rozhodnutí a s týmito závermi sa odvolací súd stotožňuje.

Nepovažoval za potrebné pripúšťať voči tomuto rozhodnutiu dovolanie, pretože súd v tomto konaní neriešil otázku zásadného právneho významu. Súd prvého stupňa ako aj odvolací súd pri rozhodovaní brali do úvahy už existujúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.5.2009 sp. zn. 3 Cdo 45/2008, zo dňa 14.2.2013 sp. zn. 6 Cdo 140/2012, zo dňa 17.6.2009, sp. zn. 5 Cdo 198/2008, ktoré sa zaoberali obdobnou problematikou a tiež záväznosťou výmeru o vlastníctve pôdy č. 1701/48 z 8. mája 1948.

Záverom uviedol, že v odvolacom konaní napravil pochybenie súdu prvého stupňa a geometrický plán Ing. Júliusa Kováča č. 24/2009 overeného Správou katastra P. zo dňa 4.11.2009 pod č. 591/09, ktorý tvorí neoddeliteľnú časť prvopisu rozsudku súdu prvého stupňa pevne spojil s týmto rozsudkom.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní, ktorého prípustnosť odôvodňovali ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu ale aj súdu prvého stupňa vychádzajú z nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Navyše konanie súdov porušuje právo na spravodlivý proces žalovaných garantované Ústavou SR a medzinárodnými dohodami upravujúcimi ľudské práva a slobody. Uvedené je dané najmä zásadným popretím práva žalovaných na riadne rozhodnutie vo veci a jeho zdôvodnenie, keď sa súd nevenoval názorom a argumentácii žalovaných, ktoré sú v o veci zásadné a rozhodujúce. Argumentácia súdu nepracuje s právnou úpravou - na túto sa neodvoláva a túto necituje, resp. nešpecifikuje a súčasne táto argumentácia prehliada skutočnosti zistiteľné oboznámením sa s obsahom dokumentov. Zároveň je argumentácia súdu vnútorne rozporná. Takýto arbitrárny postup súdov nie je akceptovateľný a je výrazným porušením práv žalovaných, odňatím možnosti konať pred súdom. Zjednanie nápravy je možné len cestou dovolania. Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že odvolací súd síce vo výroku potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, no súčasne tento zmenil faktickým konaním a to pripojením prílohy. Vznikla tak situácia neznáma slovenskému právnemu poriadku, no je zjavné, že

zmenený rozsudok súdu prvého stupňa nebol žalovaným nikdy doručený, v súdnom spise sa v súčasnosti nachádza iný rozsudok súdu prvého stupňa ako bol doručený žalovaným, žalovaným je obsah zmeneného rozsudku súdu prvého stupňa neznámy, žalovaný nemohol využiť opravný prostriedok voči zmenenému rozsudku súdu prvého stupňa. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na opätovné prejednanie.

Žalobcovia 1/ C. O., 2/ S. D. a 3/ P. N. vo svojom písomnom vyjadrení navrhli dovolanie žalovaných odmietnuť a priznať im trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaných nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaných nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalovaných by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť

konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolaťom odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolatelia v dovolaní namietali, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie ich práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitost', nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými ich odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ žalovaní namietali nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m. m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby

bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Zhodli sa na tom, že výmer o vlastníctve pôdy č. 1701/48 z 8. mája 1948 (č. l. 8-10 spisu) spĺňal zákonné podmienky a náležitosti, keďže bol vydaný Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, teda orgánom podľa § 1 ods. 1 nariadenia k tomu kompetentným a nie Pracovnou skupinou pre pozemkovú reformu poverenictva. Je v ňom uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva, akej veci sa týka, je datované, opatrené odtlačkom okrúhlej pečiatky orgánu, ktorý ho vydal a podpisom povereníka, obsahuje mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočňuje pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Ide preto nepochybne o prídelovú listinu, ktorú treba považovať za „perfektnú“ a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilkej vlastnícke právo prídelcov k nehnuteľnostiam tam označeným včítane tých, ktoré sú predmetom sporu, preukázať. Zo znenia predmetného výmeru vyplýva, že výška prídelovej ceny bude určená v neskôr vydannej prídelovej listine. I keď listina o určení prídelovej ceny nebola v konaní doložená, bol doložený konečný prídelový plán s rozvrhom prídelových cien a splátkovým plánom (č. l. 330), z ktorého jednoznačne vyplýva, že pod č. 54 sú uvedení I. O. a manželka C., rod. N. (právni predchodcovia žalobcov) s tým, že konečná prídelová cena bola stanovená vo výške 6 149 Kčs. Ani prípadné nezaplatenie prídelovej ceny v lehote stanovenej v § 19 nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (resp. v dohodnutej lehote), nemalo za následok neplatnosť výmeru, keďže uvedené právne predpisy nezaplatenie prídelovej ceny nespájali so stratou už nadobudnutého vlastníckeho práva. V danom prípade vzdanie sa prídelu nebolo právne relevantným spôsobom preukázané, keďže v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 v tom čase platného Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. platilo, že vzdanie sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ako jednostranný právny úkon muselo mať písomnú formu, nehnuteľnosť musela byť v ňom presne identifikovaná a listina musela byť datovaná a podpísaná; v prípade, že listina nespĺňala takéto náležitosti, bola absolútne neplatná podľa § 40 ods. 1 uvedeného Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené, nemožno za listinu spĺňajúcu vyššie uvedené náležitosti považovať zápisnicu spísanú na MNV v P. z 25. januára 1958. Uvedená zápisnica (na nej je aj podpis I. O.) sa týkala usporiadania pohľadávky a tam uvedeného

pôdohospodárskeho majetku, ktorý v rámci vykonávania pozemkovej reformy nadobudli právni predchodcovia žalobcov pridelom. Usporiadanie pohľadávky s a týkalo pridelenej pôdy s pridelovou cenou 6 149 Kčs (ide o pôdohospodársku pôdu pridelenú výmerom z 8.5.1948) vnesenú do JRD, pričom sa uvádza, že sa zastavuje platenie splátok za pôdu a za majetok vnesený do JRD. V upozornení, ktoré je obsahom tejto zápisnice sa konštatuje, že pôvodná platobná povinnosť prídelcu sa obnovuje v prípade jeho vystúpenia alebo vylúčenia z JRD. Obsahom predmetnej zápisnice tak v žiadnom prípade nebol prejav vôle právnych predchodcov žalobcov smerujúci k vzdaniu sa vlastníctva k nehnuteľnostiam v prospech JRD. Ani zápisnica zo dňa 21.4.1953 spísaná v kancelárii MNV v P. vo veci zisťovania skutočného stavu držby skonfiškováných poľnohospodárskych majetkov bývalého vlastníka Y.-D. S. nie je dôkazom o vzdaní sa prídelu prídelcami alebo o odňatí prídelu. Z obsahu notárskych zápisníc spísaných notárkou JUDr. Vlastou Rybanskou sp. zn. N 511/99, Nz 515/99 zo dňa 16.12.1999 (č. l. 281 spisu) a N 514/99, Nz 518/99 zo dňa 17.12.1999 (č. l. 343 spisu) nie je možné zistiť všetky právne relevantné skutočnosti potrebné pre posúdenie otázky nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam právnymi predchodcami žalovaných vydržaním. Neboli splnené podmienky pre spísanie osvedčenia o vyhlásení o vydržaní a dôvody pre vydržanie vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalovaných neboli dané, teda vlastníckej žalobe bolo možné vyhovieť. Pokiaľ žalovaní v odvolacom konaní zotrvali na svojej argumentácii, aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o dôvodnosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľov (žalovaných).

Neobstojí ani dovolacia námietka žalovaných, že odvolací súd svojím faktickým konaním a to pripojením prílohy zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a tým im znemožnil sa s takto upraveným rozsudkom oboznámiť a uplatňovať voči nemu opravné prostriedky vyplývajúce z príslušnej právnej úpravy. Zo spisu ako aj odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd iba geometrický plán Ing. Júliusa Kováča č. 24/2009 overeného Správou katastra P. zo dňa 4.11.2009 pod č. 591/09, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť prvopisu rozsudku súdu prvého stupňa pevne spojil s týmto rozsudkom. Na dôvažok je treba uviesť, že predmetný geometrický plán, ktorý sa nachádza na č. l. 235 až 236 spisu bol doručený spolu s uznesením o pripustení zmeny návrhu a to žalovanému 1/ 18.12.2009 a žalovanému 2/ 23.12.2009.

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súdom ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že žalovaní neopodstatnene namietali, že v konaní im postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel odvolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaných nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľmi uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaní 1/, 2/ neboli v dovolacom konaní úspešní. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalobcom (§

243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací soud nepriznal žalobcem náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.